

SZÁSZI ÁRON

Társadalomtudományi Kutatóközpont Politikatudományi Intézet

A kommunikáció szerepe a magyar lakosság COVID-19 elleni áttoltottságban

A magyar egészségügyi válságkezelés megítélésének központi kérdése, hogy a világjárvánnyal kapcsolatos kommunikációt mekkora mértékben határozták meg a szakpolitikai szempontok. Kutatásunk egyik kiinduló kérdéseként azt vizsgáljuk, hogy a fontos közpolitikai célként megjelenő COVID-19 elleni áttoltottságra mennyiben lehetett hatással a hivatalos egészségügyi kommunikáció. Kutatásunk ennél általánosabb célja azonosítani azokat a kommunikációs stratégiákat, amik hatékonyan növelhetik a COVID-19 elleni védőoltás felvételét. Ez a kutatás három, Magyarországon végzett kérdőíves kísérlet eredményeit mutatja be. Az első kísérletet a COVID-19 pandémia harmadik hulláma során végeztük (2021. március, N = 1000). Ennek célja az volt, hogy teszteljük a szakmai és politikai kommunikáció hatását a vakcinákba vetett bizalomra, valamint a járvánnyal és oltással kapcsolatos összekövés elméletek elfogadottságára. A második és harmadik kísérletet a tömeges oltási kampány után másfél évvel végeztük el (2022 szeptember). Utóbbi két kísérlet ugyanannak a közvéleménykutatásnak volt része, de a két kísérletben a válaszadók különböző csoportjai vettek részt. A második kísérletben a még oltatlan válaszadók vettek részt (N=304), és két kommunikációs stratégiát alkalmaztunk az oltási hajlandóság növelése céljából. Ezek az oltás hatékonyságára és biztonságára, továbbá a vakcinaajták széleskörű kínálatára építettek. A harmadik kísérletben az oltott, de ismétlőoltást nem felvett válaszadók vettek részt (N=342). Ebben a kísérletben az ismétlőoltás felvételének hajlandóságát a Népegészségügyi Központ által használt érvekkel próbáltuk növelni. A kísérleti kommunikációs kezeléseinknek a teljes mintákban nem volt szignifikáns hatása, ami az oltási preferenciák erős rigiditására és a közegészségügyi kommunikáció korlátosságára utal. Az első kísérletünk feltáró elemzései ugyanakkor azt mutatták, hogy az egészségügyi szakértők és politikusok oltásra ösztönző üzeneteinek káros hatásai is lehettek a fiatal korcsoportokban.